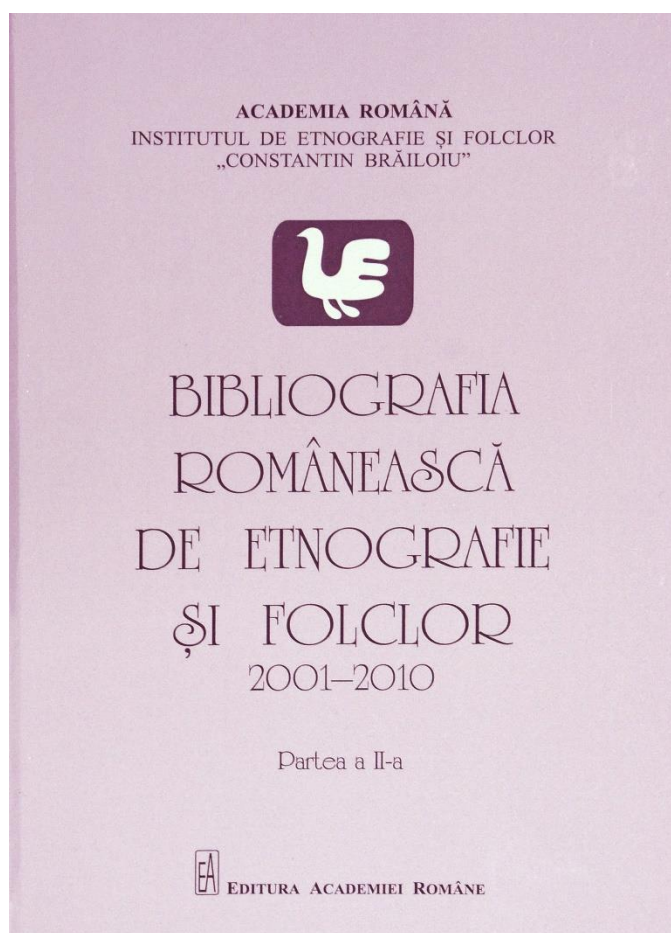

LANSARE de CARTE

Bibliografia românească de etnografie și folclor (2001-2010). Partea a II-a, Coordonator: Rodica Raliade. Colectiv de autori: Carmen Bulete, Mariana Ciuciu, Adelina Dogaru, Armand Guță, Rodica Raliade, Ionuț Semuc, Elena Șulea., București, Editura Academiei Române, 2020, 406 p, 2814 poziții.+ Indice de nume.

Institutul de Etnografie și Folclor „Constantin Brăiloiu” a inclus în *Planul de cercetare*, în Programul I. – *Sintezele domeniilor etnologice: etnografie, folcloristică, etnomuzicologie, etnologie*, secțiunea curentă a *Bibliografiei generale a etnografiei și folclorului românesc*.

În acest an, colectivul bibliografic coordonat de Rodica Raliade aduce în atenția celor interesați, lucrarea *Bibliografia românească de etnografie și folclor (2001-2010). Partea a II-a*. Colectivul de autori este alcătuit din specialiștii Carmen Bulete Șerban, Mariana Ciuciu, Adelina Dogaru, Armand Guță, Rodica Raliade, Ionuț Semuc, Elena Șulea. Lucrarea are 2814 poziții și este însoțită de un *Indice de nume*.

Până la realizarea acestei lucrări bibliografice, drumul parcurs din momentul reluării unei vechi tradiții a institutului și până la această ultimă reușită a durat treizeci de ani. Traseul urmat a fost legat de mărirea rapidă a volumului de informații, de transformările socio-culturale și, nu în ultimul rând, de cele tehnice, care au impus adaptări la schimbările intervenite.

După 1990, proiectul bibliografic s-a concretizat în trei lucrări individuale, întocmite de Rodica Raliade: două bibliografii curente¹ și una retrospectivă². Singura și constanta colaboratoare la aceste prime bibliografii a fost doamna bibliotecară Elena Berceanu, care a întocmit fișele cărților intrate în biblioteca institutului.

În dorința de recuperare a informațiilor „la zi”, anul 2005 a marcat trecerea de la bibliografiile anuale, la cele pe cinci ani, prin publicarea unei bibliografii în două părți, pentru perioada 1991-1995 (*Bibliografia românească de etnografie și folclor (BREF) (1991-1995) - I*, cu 737 de poziții, Anuarul IEF, tomul 16 (2005), p. 141-197; *Bibliografia românească de etnografie și folclor (BREF) (1991-1995) - II*, cu 539 de poziții, Anuarul IEF, tomul 20 (2009), p. 125-181).

Partea I (1991-1995) a inclus excerptarea a șase periodice de specialitate și a cărților din anii respectivi. Pentru partea a doua pe anii 1991-1995, consiliul științific al institutului, la propunerea doamnei acad. Sabina Ispas, a hotărât configurarea unui colectiv bibliografic. Partea a doua completa anii 1991-1995 cu șapte reviste și anuare, unul de specialitate (etnomuzicologie), celelalte tratând probleme conexe științelor etnologice. Autori: Monica Bercovici, Mariana Ciuciu, Armand Guță, Rodica Raliade, Elena Șulea.

Munca în colectiv a continuat cu *Bibliografia românească de etnografie și folclor, BREF (1996-2000)*, cu 834 de poziții, publicată în Anuarul IEF, tomul 22 (2011), p. 243-300. Autori: Elena Berceanu, Mihai Gheorghe, Rodica Raliade și Elena Șulea. Coordonator Rodica Raliade.

¹ *Bibliografia românească de etnografie și folclor (pe anii 1989-1990)*, cu 838 de poziții (REF, tom 38 (1993), nr.6, p. 613-674).

² *Bibliografia „Revistei de Etnografie și Folclor”(1981-1988)*, cu 326 de poziții (REF, tom 39 (1994), nr. 3-4, p. 329-380);

Fluctuația și numărul redus al autorilor indică gradul de adaptare și de acceptare de către colegi a acestui tip de lucrare.

Finalizarea bibliografiilor pe cinci ani a fost o provocare care a determinat hotărârea de a se extinde perioada de referință bibliografică, de la cinci, la zece ani. Acest prim *decar bibliografic* a fost *Bibliografia românească de etnografie și folclor (2001-2010). Partea I*, Coordonator: Rodica Raliade: Colectiv de autori: Carmen Bulete, Adelina Dogaru, Armand Guță, Rodica Raliade, Elena Șulea, București, Editura Academiei Române, 2015, 670 p. + Indice de nume.

Lucrarea a fost o provocare prin îndrăzneala noutăților metodologice. Dificultățile în obținerea materialelor, diversitatea lor tematică, noile tendințe interdisciplinare ale cercetării etnologice și sursele informaționale diferite față de cele dinaintea de anii '90 ai secolului trecut, au condus spre o dublă inovare: una cantitativă, pentru punerea în circulație a unui număr mai mare de date bibliografice, o alta calitativă, la nivelul structurii, în consonanță cu dispariția unor teme și apariția sau reapariția altora. Adaptându-ne la realitatea informațională, a fost lansată pe calea poștei electronice, către colegii din țară, rugămintea de a colabora la realizarea proiectului bibliografic. Pe baza fișării bibliografice a propriilor lucrări, s-a putut înfăptui o bibliografie cu extindere națională. Cei treizeci și opt de specialiști care au răspuns la solicitarea noastră, cadre didactice universitare, muzeografi, cercetători din diferite zone etnoistorice, ne-au permis să realizăm o adevărată „hartă” a informației etnologice românești, încercând armonizarea tradiției bibliografice a colectivelor coordonate de Adrian Fochi, cu tehnologia și diversitatea etnologică actuală. Prin intermediul datelor bibliografice pe care le-am primit, am putut afla situația revistelor și anualelor din țară (unele cu continuitate, altele nou apărute sau dispărute). Contribuțiile bibliografice primite din afara institutului ne-au adus în atenție tematica pe care se concentrau cercetările de profil din țară, cele din Republica Moldova și din Republica Serbia.

Această primă parte a bibliografiei pe 2001-2010 a fost răsplătită cu Premiul „Simion Florea Marian” al Academiei Române, pe anul 2017.

Coincidența face ca al doilea *decar* bibliografic să apară în acest an, când fostul redactor-șef al *Revistei de etnografie și folclor*, **prof. dr. Alexandru Dobre**, ar fi împlinit 80 de ani. Nu ne-am așteptat, dar soarta a hotărât să-i împlinim dorința continuării muncii bibliografice, prin acest volum, ieșit cu strădanie și insistențe, dar probabil că spiritul

domniei-sale ne-a vegheat pentru a împlini o nouă reușită. Volumul devine un omagiu adus stăruinței și meticulozității sale, în îndrumarea elaborării acestui instrument de lucru.

Bibliografia românească de etnografie și folclor (2001-2010). Partea a II-a continuă lucrarea apărută în 2015, adăugând noi titluri de cărți, studii, articole, culegeri etc., precum și materiale cumulative (recenzii, note, republicări etc.), apărute în aceeași perioadă, atât în publicații de profil, cât și în reviste culturale care conțin informații etnologice.

Numărul periodicelor excerptate s-a mărit la 17, dintre care 4 sunt publicații ale românilor de peste hotare. Primul volum s-a bazat pe un mare număr de colaboratori, demers soldat cu un impediment metodologic: în ciuda modelelor difuzate de coordonatorul lucrării, fișele primite nu respectau standardele cerute, ceea ce a impus o muncă dificilă de uniformizare a trimiterilor. În schimb, sub aspectul conținutului, trimiterile la publicații mai greu de găsit au îmbogățit volumul informațiilor oferite.

Pentru acest volum, participarea specialiștilor din afara institutului s-a limitat la colaborarea cu cercetătoarele Elena Rodica Colta, din Arad, și Raisa Osadci, din Chișinău. Elena Rodica Colta a fișat publicațiile muzeale arădene și reviste ale românilor din Ungaria, („Conviețuirea”, „Din tradițiile populare ale românilor din Ungaria” și „Izvorul”) și Raisa Osadci a întocmit trimiterile bibliografice la „Revista de Etnologie și Culturologie”, publicată de Institutul Patrimoniului Cultural al Academiei de Științe a Moldovei.

Trebuie să recunoaștem că selecția fișelor cu o tematică conexă științelor etnologice este dificilă, deoarece naște întrebări legate de oportunitatea selectării unor materiale. Studiile și articolele referitoare la unele subiecte, aparent de o mai mică importanță etnologică, completează viziunea de ansamblu asupra dinamicii sistemului social românesc. Așa se explică introducerea de trimiteri la lucrări interdisciplinare, care facilitează cercetătorului imaginea complexității societății actuale, aflată în continuă schimbare. Complementară acestei viziuni apare și modificarea titlaturii subcapitolului 2.4. sub forma *Relații de rudenie și organizare socială*, în concordanță cu diversitatea subiectelor abordate.

Din dorința de completare și de asigurare a exactității și varietății informațiilor, au existat situații în care etnologii bibliografi au apelat la edițiile online ale unor periodice, pe care nu le-au găsit în colecție completă, în biblioteci („Memoria Ethnologica” din Baia Mare) sau pentru verificarea fișelor executate („Sociologie românească”, „Caiete de antropologie istorică”). Prin interacțiunea datelor selectate din materiale publicate pe suport tradițional de hârtie, cu cele în

format pdf, s-a asigurat accesul la un material informativ mai bogat și posibilitatea mărită de conservare, prin tipărirea în volum.

Corelarea și conexarea informațiilor din diverse domenii de cercetare ale sistemului cultural-social, în cele două tomuri bibliografice, oferă utilizatorilor o imagine a schimbărilor survenite în cercetarea etnologică, de-a lungul deceniului de referință. Datorită bibliografiei pusă la dispoziția celor interesați, aria științifică etnologică, domeniu integrat și integrator de cunoștințe ale specificului național, este radiografiată prin intermediul publicațiilor de specialitate sau a celor adiacente etnologiei.

Bibliografia curentă devine o provocare atât pentru realizatori, cât și pentru utilizatorii puși deopotrivă, unii în situația de a selecta și a furniza date actuale, ceilalți de a recepționa, de a distinge și a interpreta informații necesare elaborării unor lucrări de profil. O astfel de sinteză îmbină logici diferite, de la cele formale la cele de conținut, favorizând obținerea unei construcții care reflectă, semnificativ și sub aspecte diferite, tema cercetată.

Rodica Raliade

